

ต้นฉบับ หน้าขาดหาย

COMMUNICATION AND IDENTITY OF KHAOSAN ROAD

Miss Krongkaew Wattanamongkolrak

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Development Communication

Department of Public Relations

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-1127-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การสื่อสารกับอัตลักษณ์ถนนข้าวสาร

โดย

นางสาวกรองแก้ว วัฒนะมงคลรักษ์

สาขาวิชา

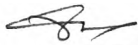
นิเทศศาสตร์พัฒนาการ

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปาริชาติ สถาปิตานนท์

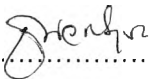

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

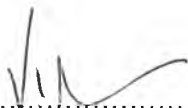

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธนวดี บุญลือ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปาริชาติ สถาปิตานนท์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา แก้วเทพ)

กรองแก้ว วัฒนะมงคลรักษ์ : การสื่อสารกับอัตลักษณ์ถนนข้าวสาร
(COMMUNICATION AND IDENTITY OF KHAOSAN ROAD)

อ.ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปาริชาติ สถาปิตานนท์, 205 หน้า.

ISBN 974-17-1127-1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1)อัตลักษณ์ถนนข้าวสารในปัจจุบันที่ปรากฏในสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (2)มุมมองของคนในชุมชนถนนข้าวสารที่มีต่ออัตลักษณ์ถนนข้าวสารในปัจจุบันที่ปรากฏในสื่อดังกล่าว (3)ปัจจัยด้านการสื่อสารที่มีผลต่ออัตลักษณ์ถนนข้าวสาร (4) กระบวนการสร้างอัตลักษณ์ถนนข้าวสาร โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณด้วยการวิเคราะห์สื่อสิ่งพิมพ์และเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ตจำนวน 25 เว็บไซต์ และใช้การวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกลุ่มแกนนำและคนในชุมชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายรวมทั้งสิ้น 15 คน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้นำข้อมูลข้างต้นมาวิเคราะห์ปัจจัยด้านการสื่อสารที่มีผลต่ออัตลักษณ์ถนนข้าวสารและกระบวนการสร้างอัตลักษณ์ถนนข้าวสาร

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

- 1) อัตลักษณ์ถนนข้าวสารที่ปรากฏในสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์สามารถแบ่งได้เป็น 5 กลุ่มใหญ่คือ (1)แหล่งธุรกิจการค้า (2)แหล่งพบปะ (3)แหล่งท่องเที่ยว (4)แหล่งรวมวัฒนธรรมผสมผสาน (5)แหล่งชุมชนในอดีต
- 2) คนในชุมชนส่วนใหญ่มีมุมมองที่สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกับอัตลักษณ์ถนนข้าวสารที่ปรากฏในผลการวิจัย แต่คนในชุมชนส่วนหนึ่งไม่เห็นด้วยกับอัตลักษณ์ในด้านการเป็นแหล่งยาเสพติด/โสเภณีแอบแฝงและแหล่งบัตรปลอมซึ่งเป็นอัตลักษณ์ด้านลบ
- 3) ปัจจัยที่มีผลต่ออัตลักษณ์ดังกล่าว ได้แก่ (1)ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้ส่งสาร (2)ปัจจัยด้านลักษณะของสาร (3)ปัจจัยด้านช่องทางการสื่อสาร (4)ปัจจัยด้านคุณลักษณะผู้รับสาร
- 4) คนในชุมชนมีกระบวนการสร้างอัตลักษณ์โดยเน้น (1)กลยุทธ์เชิงรับ โดยการให้สัมภาษณ์ผ่านสื่อมวลชนและตอบคำถามเมื่อถูกซักถาม (2)กลยุทธ์เชิงรุก โดยการใช้สื่อประเพณี กิจกรรมและสื่อบุคคลในการบอกต่อมากกว่าการโฆษณาประชาสัมพันธ์

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์

สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ

ปีการศึกษา 2545

ลายมือชื่อนิติศ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

4485202028 : MAJOR DEVELOPMENT COMMUNICATION

KEYWORD : IDENTITY / KHAOSAN ROAD/ COMMUNICATION/ PUBLIC SPHERE/
COMMUNICATION FACTORS.

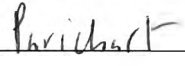
KRONGKAEW WATTANAMONGKOLRAK : COMMUNICATION AND
IDENTITY OF KHAOSAN ROAD. ASSO.PROF.PARICHART

STHAPITANONDA, 205 pp. ISBN 974 -17-1127-1

The objective of this research is to study: (1) the present identity of Khaosan Road in published media and electronic media,(2) the opinion of community leaders and community members on those present identities,(3) the communication factors that had effected to those identities. A quantitative research with content analysis technique and a qualitative research with the in depth interview technique were applied in order to collect data.

The results of this research are as follows :

1. The identity of Khaosan Road is catagorized into 5 groups : (1) source of businesses, (2) source of meeting, (3) source of travelling, (4) source of cultural mix, (5) source of a past community.
2. The community members are agreed with those positive identities, however, some of them are not agreed with negative identities in terms of areas of drug, prostitutes and and fake ID cards.
3. The communication factors of those identities are (1) characteristics of senders,(2) characteristics of messages, (3) characteristics of channels, (4) characteristics of receivers.
4. The community members have applied the following strategies in forming identity : (1) reactive strategy by interviewing through mass media, (2)proactive strategy by using traditional media festival, activities, and personal media such as words of mount.

Department <u>Public Relations</u>	Student'ssignature <u></u>
Field of study <u>Development Commincation</u>	Advisor'ssignature <u></u>
Academic year <u>2002</u>	Co-advisor's signature _____

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความร่วมมืออย่างดียิ่งของคนในชุมชนถนนข้าวสาร ที่สละเวลาในการให้สัมภาษณ์ตลอดจนตอบข้อซักถามของผู้วิจัยอย่างละเอียด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผศ. ดร. ปาริชาติ สถาปิตานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งคอยให้คำปรึกษาและคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด ขอขอบพระคุณ รศ. ดร. ธนวดี บุญลือ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรศ. ดร. กาญจนา แก้วเทพ ผู้ซึ่งเป็นทั้งกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และยังสละเวลาในการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับงานวิจัย

ท้ายที่สุดผู้วิจัยขอขอบพระคุณคุณพ่อและคุณแม่ที่ทำให้ผู้วิจัยมีวันนี้ และขอบคุณเพื่อนๆ Dev.com รุ่น7 ทุกคนสำหรับกำลังใจ โดยเฉพาะกั๋งกับอ้อมที่คอยให้ความช่วยเหลือระหว่างการเก็บข้อมูลที่ถนนข้าวสารและเป็นกำลังใจให้กันมาโดยตลอด จนวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

กรองแก้ว วัฒนะมงคลรักษ์

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	

1.	บทนำ.....	1
	ปัญหาในการวิจัย.....	5
	วัตถุประสงค์.....	6
	นิยามศัพท์.....	6
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2.	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
	แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์.....	10
	แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสัญวิทยาวิทยา.....	12
	แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเอกลักษณ์.....	18
	แนวคิดเกี่ยวกับพื้นที่สาธารณะ.....	24
	แนวคิดเกี่ยวกับจุดแห่งการพลิกผัน.....	28
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	35
3.	ระเบียบวิธีวิจัย.....	40
	แหล่งข้อมูล.....	40
	การคัดเลือกประชากรและกลุ่มเป้าหมาย.....	41
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	47
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
	การนำเสนอข้อมูล.....	49

บทที่

4.	ผลการวิจัย.....	50
5.	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	109
	สรุปผลการวิจัย.....	109
	อภิปรายผล.....	116
	ข้อเสนอแนะ.....	132
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	134
	รายการอ้างอิง.....	135
	ภาคผนวก ก. ตัวอย่างสื่อสิ่งพิมพ์.....	139
	ภาคผนวก ข. ตัวอย่างเว็บไซต์แสดงผลการค้นหา.....	168
	ภาคผนวก ค. ตัวอย่างเว็บไซต์.....	176
	ภาคผนวก ง. ตารางวิเคราะห์เนื้อหา.....	195
	ภาคผนวก จ. ตารางแบบบันทึกภาคสนาม.....	203
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	205

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงจำนวนเว็บพรีอพเพอร์ตี้ (Web Properties).....	41
ที่มีผู้เข้าไปเยี่ยมชมมากที่สุด	
ตารางที่ 2 แสดงผลการค้นหาจากเว็บพรีอพเพอร์ตี้ ต่างๆ.....	42
ตารางที่ 3 แสดงภาษาที่ใช้ในเว็บ ไซต์ต่างๆ.....	43
ตารางที่ 4 แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสืบค้นผ่านเว็บพรีอพเพอร์ตี้	44
ณ วันที่ 24 มิถุนายน 2545	
ตารางที่ 5 แสดงประเภทของเว็บ ไซต์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....	45
ตารางที่ 6 แสดงความถี่ของเอกลักษณ์ที่ปรากฏในสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์.....	55
ตารางที่ 7 แสดงรายละเอียดของเอกลักษณ์ถนนข้าวสาร	56
ในแง่ของการเป็นแหล่งธุรกิจการค้า	
ตารางที่ 8 แสดงรายละเอียดของเอกลักษณ์ถนนข้าวสาร.....	70
ในแง่ของการเป็นแหล่งพบปะ	
ตารางที่ 9 แสดงรายละเอียดของเอกลักษณ์ถนนข้าวสาร.....	72
ในแง่ของการเป็นแหล่งท่องเที่ยว	
ตารางที่ 10 แสดงรายละเอียดของเอกลักษณ์ถนนข้าวสาร.....	79
ในแง่ของการเป็นแหล่งรวมวัฒนธรรมผสมผสาน	
ตารางที่ 11 แสดงรายละเอียดของเอกลักษณ์ถนนข้าวสาร.....	81
ในแง่ของการเป็นแหล่งชุมชนในอดีต	
ตารางที่ 12 แสดงความสัมพันธ์ของร้านอาหารนานาชาติที่ถนนข้าวสารกับลักษณะ.....	122
เชื้อชาติของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามา	